

legii. De altfel, Nicolae Pop afirmă că « între primii asimilați la germanism au fost coloniștii din Lorena și cei din Boemia »¹

Urmărind istoria Banatului, se poate vedea că în colonizările secolului al XVIII-lea, în afara coloniștilor germani, care au venit în număr mare, ceilalți coloniști de altă origine, printre care și cehii, au venit în număr relativ mic, în mod răzleț. Singurele localități, pentru secolul al XVIII-lea, în care este consemnată prezența coloniștilor cehi sînt: Moldova Nouă, în anul 1778², și Orșova, în anul 1791³.

Nu este exclus ca pe lângă aceste două localități, Moldova Nouă și Orșova, să mai fi existat coloniști cehi în mod răzleț și în alte localități. Ne referim în primul rînd la acele localități în care (între anii 1723—1795), alături de germani și maghiari, au fost înregistrați slovaci⁴, cu care cehii au fost adesea confundați. Într-adevăr, astfel de erori s-au produs și mai tîrziu, probabil și din necunoașterea limbilor cehă și slovacă de către cei ce întocmeau statisticile.

Cu toate acestea, coloniștii cehi veniți în Banat în secolul al XVIII-lea nu au reprezentat o masă compactă și în nici un caz nu au întemeiat așezările cehe actuale: Sf. Elena, Gîrnice, Ravensca, Bigăr și Șumița.

Întemeierea acestor colonii este de dată mai tîrzie, începînd cu cel de-al treilea deceniu al secolului al XIX-lea⁵.

Dacă într-adevăr cehii din satele bănățene actuale ar fi fost colonizați în perioada la care se referă Ilie Ghenadie, numele așezărilor întemeiate de ei ar fi apărut pe hărțile lui Francisc Grisellini și Nicolae Pop. Prima hartă a fost întocmită în anul 1780, ca anexă a lucrării *Istoria Banatului Timișan*⁶, în care autorul ei face o descriere minuțioasă a întregii regiuni dunărene și consemnează toate comunele existente pînă la data respectivă. Lucrarea lui Francisc Grisellini era, de fapt, un raport asupra situației Banatului, alcătuit la cererea împăratului Franz Iosef.

Nici în cea de-a doua hartă, care indică colonizările în Banat între anii 1718—1792, întocmită de către Nicolae Pop⁷, nu se menționează nici unul din satele amintite mai sus.

¹ Ibidem, p. 4.

² Vezi tabloul colonizărilor străine în Banat în secolul al XVIII-lea-al XIX-lea din anul 1846, după K. von Czoring și A. Bodor, publicat de St. Manciu în *Banatul de altădată*, în *Studii istorice*, vol. I., Publicațiile Institutului Social Banat-Crișana, Timișoara, 1944.

³ Vezi lista colonizărilor din Banat, dată de N. Pop, după același recensămînt al lui K. von Czoring, în *Populația Banatului în timpul lui Iosif al II-lea*, în « *Lucrările Institutului de geografie al Univ. din Cluj* », Timișoara, 1942, vol. VII, p. 393.

⁴ Vezi, de exemplu, *Tabelul Comandamentului Militar General Slavon din Peterwardein asupra situației populației districtului comandamentului militar după naționalitate*, publicat de Grigore Popiți în « *Date și documente bănățene* », Timișoara, 1939, p. 134, din care reiese că în Banat existau numai slovaci, nu și cehi. La « *observații* » se arată însă că datele sînt primite în luna aprilie 1871 de la comunitățile militare și că nu sînt exacte; St. Manciu, în *Elemente etnice străine așezate în Banat între anii 1000—1870*, Extras din Revista Inst. Social Banat-Crișana, Bul. istoric, anul XI, p. 381, 1944, spune: « *Slovacii formează în regiunea muntoasă a Banatului un grup de 7 sate așezate la sud-vestul județului Caraș. Ele sînt Gîrnice, Sf. Elena, Rovensca, Bîger, Ogradena Nouă, Șumița și Jevental* ».

⁵ Cf. R. Urban, *Čechoslováci v Rumunsku*, Praga, 1930.

⁶ Cf. ediția din anul 1926, București, traducerea din limba germană de N. Bolocan.

⁷ N. Pop, Harta a II-a, *Colonizările din Banat între anii 1718—1792*, ca anexă la lucrarea sa *Populația Banatului în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, Extras din revista « *Timocul* », caietul I, București, 1943.